

Kanun Numarası	5760
Başlığı	SERBEST MUHASEBECİLİK, SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN
Kabul Tarihi	01/05/2008
Kabul Edildiği Birleşim	23.Dönem 2.Yasama Yılı 98.Birleşim
Cumhurbaşkanlığına Gidiş Tarihi	02/05/2008
Cumhurbaşkanlığından Geliş Tarihi	07/05/2008
Cumhurbaşkanınca Yapılan İşlem	Geri Gönderme
Resmi Gazete Tarihi	
Resmi Gazete Numarası	
Diğer Bilgiler	Son Dönem Tasarı Bilgileri ve Komisyon Raporları

Kanun Tasarısı Bilgileri

[Kanun Tasarısının Metni](#)

Dönemi ve Yasama Yılı	23/2
Esas Numarası	1/549
Başkanlığa Geliş Tarihi	14/03/2008
Tasarının Başlığı	Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı
Tasarının Özeti	"Serbest Muhasebeci Mali Müşavir" ve "Yeminli Mali Müşavir" olmak için bazı meslek gruplarına daha önce getirilmiş olan sınav muafiyeti kaldırılarak, prensip itibarıyla bu unvanların sınavla kazanılması esası getirilmekte; belli meslek lisesi mezunları ile ön lisans mezunlarının sınavsız olarak kazandıkları "Serbest Muhasebeci" unvanı kaldırılmakta mevcut olanların ise müktesep hakları korunarak sınavla bir üst unvana geçme hakkı tanınmakta ve Oda ve Birlik yönetim, disiplin ve denetleme kurullarının seçiminin yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır.
Tasarının Son Durumu	KANUNLAŞTI

Komisyon Tipi	Adı	Giriş Tarihi	Çıkış Tarihi	Yapılan İşlem	Karar Tarihi
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe Komisyonu	25/03/2008	24/04/2008	Raporunu Verdi	23/04/2008

Esas Komisyon Raporu(Sırasayısı) 216

Kanun Numarası: 5760

AYRIŞIK OY

Tasarı 1.6.1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununda değişiklik öngörmektedir. Tarihinden de anlaşılacağı üzere 3568 sayılı Yasa ondokuz yıldır uygulanmaktadır. Ondokuz yıllık süre içerisinde Türkiye ekonomisinde meydana gelen değişim paralelinde meslekte yeni ihtiyaçlar ortaya çıkmıştır. Ayrıca Yasa 1989 yılında çıkarken de önemli eksikliklerinin olduğu biliniyordu. Ancak aradan geçen ondokuz yıllık süre içerisinde eksiklikleri giderecek bir yasal düzenleme yapılmamıştır. Doğal olarak böyle bir süreçte hazırlanan bir Tasarı'dan, başlangıçtaki eksiklikleri gidermesi, daha sonra ortaya çıkan ihtiyaçları karşılaması ve zaman içerisinde biriken sorunları çözmesi beklenir. Ancak "serbest muhasebeci" unvanının kaldırılması dışında Tasarının atmış olduğu önemli bir adım yoktur. Mesleğin sorunları büyük ölçüde ortada bırakılmıştır. Tasarının hazırlanışının temel gerekçesi, mesleğin üst örgütü olan TÜRMOB yönetimi ile oda yönetimlerine ilişkin seçimlerin belli çevrelerin isteğine uygun şekilde düzenlenmesidir.

Hükümet Tasarısında TÜRMOB örgütünde oda seçimlerinden başlayarak, Birlik genel kurulunda yapılacak seçimlere kadar delegeler ile yönetim, disiplin ve denetleme kurulu üyeliklerinin "nisbi temsil" usulüne göre belirlenmesi öngörülmüştür.

Nisbi temsil usulü yanında Hükümet Tasarısının 9 uncu maddesinde yer alan "her oda, üye sayısına bağlı olmaksızın seçeceği beş temsilciye ilave olarak, üyelerinin yüzde biri oranında temsilci ve aynı sayıda yedek temsilci seçer" hükmü, TÜRMOB yönetiminin AKP'nin siyasi anlayışı çerçevesinde kendisine yakın gördüğü kadroların/grupların kazanabileceği bir seçim ortamının oluşturulmasını amaçlamaktadır. Bununla birlikte anılan hükümler CHP'li üyeler olarak yaptığımız eleştiriler sonucunda değiştirilerek "tek ve ortak liste" (çarşaf liste) yöntemi benimsenmiştir.

Tasarı TÜRMOB'un görüşü alınmadan hazırlanmış, hazırlık sürecine meslek örgütünün katkısının olması arzu edilmemiştir. Sonuçta ortaya çıkan metin ihtiyaçları ve beklentileri karşılamamıştır.

Bu çerçevede Tasarı mesleğin uluslararası standartlara uyumu yönünde herhangi bir düzenleme içermemektedir.

Meslek mensuplarının karşı karşıya olduğu haksız rekabet, kayıtdışı muhasebecilik gibi temel sorunlara çözüm getirilmemektedir.

Öte yandan serbest muhasebeciliğin kaldırılması, mesleki geliştirme ve eğitim seminerlerine katılma zorunluluğunun getirilmesi, genel kurulların üç yılda bir yapılması gibi olumlu düzenlemeler de mevcuttur.

Ancak bu olumlu düzenlemelere karşın komisyonca benimsenen metnin mesleğin çözüm bekleyen sorunlarını çözmediğini söyleyemeyiz. Komisyon metni bu açıdan yeterli olmadığı gibi, Anayasaya aykırı hükümler de içermektedir.

1. Tasarı Madde 8, 9, 10 (3568 sayılı Kanun Madde 22, 25, 27)

Tasarının bu maddeleriyle yönetim, disiplin ve denetleme kurulu üyeliklerine seçilebilmek için fiilen çalışma şartı getirilmiştir. Meslek mensuplarının oda veya birlik yönetiminde görev alabilmeleri için üç yıllık kıdem şartına ilave olarak, fiilen çalışma şartının aranması hukuka uygun değildir. Amaç sadece kamu görevlilerinin yaptıkları görevlerle oda veya birlik yönetimlerindeki görevlerinin birbiriyle bağdaşmayacağı

düşüncesi değildir. Öyle olsaydı her iki görevin birlikte yapılamayacağına yönelik bir hüküm yazmak mümkündür. Ancak amacın bununla sınırlı olmadığı anlaşılmaktadır.

Buna göre örneğin üyeliği eski tarihlerden bu yana süregelen bir meslek mensubu, kamu görevinden emekli olmuş olsa bile fiilen çalışmadan belirtilen organlarda ve birlik yönetiminde görev alamayacaktır.

Düzenlemenin eşitlik ilkesine aykırı olduğunu düşünüyoruz.

2. Tasarı Madde 12, 13, 14 (3568 sayılı Kanun Madde 35, 36, 39)

Anılan maddelerde Birlik yönetim, disiplin ve denetleme kuruluna seçilebilmek açısından genel kurul üyeleri arasında bir ayırım yapılmaktadır. Bu ayırım yürürlükteki yasada olmayıp Tasarı ile getirilmektedir. Buna göre genel kurul üyeleri (delegeler) nin anılan organlara seçilebilmesi için kayıtlı olduğu meslek odasında en az üç yıl kıdemli olup serbest veya bir işyerine bağlı olarak fiilen çalışması gerekir.

Bir önceki bölümde belirtildiği gibi düzenlemelerin objektif bir gerekçesi bulunmamaktadır. Bu nedenle eşitlik ilkesine aykırılık, burada da söz konusudur.

3. Tasarı Madde 15 (3568 sayılı Kanun Madde 40)

Hükümet Tasarısının 13 üncü maddesindeki düzenleme Komisyon metninin 15 inci maddesinde yer almakta olup seçimleri düzenlemektedir. Hükümet Tasarısında seçimlere katılan grupların listeler halinde seçimlere girmesi, ancak en çok oy alan listedeki isimlerin bir bölümünün yerine daha az oy alan listedekilerin seçilmesi öngörülmektedir. "Nisbi temsil" olarak isimlendirilen bu sistemin meslek örgütünde delegelerden yönetimin belirlenmesine kadar her aşamada uygulanması öngörülmüştür.

Komisyonun CHP'li üyeleri olarak yaptığımız eleştiriler üzerine bu model değiştirilerek "çarşaf liste" olarak da adlandırılan "tek ve ortak liste" yöntemi benimsenmiştir.

Tüm delegeler ile oda ve TÜRMOB organlarına seçileceklerin soyadına göre alfabetik sıraya dizilmesi ve adayların adlarının karşısındaki karelerin işaretlenmesi ve bu yolla en çok işaret alanların seçilmesini sağlayan bu sistem demokratiktir.

Ancak düzenlemenin uygulamaya yönelik bazı hükümleri sorun yaratabilecektir. Adayların 18 saat önceden ilçe seçim hâkimine başvurmak zorunda olmaları zorluk yaratacaktır. Bu düzenlemenin "12 saat önceden ve kongre divan başkanlığına başvurulur" yönünde değiştirilmesi daha uygun olacaktır.

Aynı maddede yer alan "üyeler, oda veya birlik yönetim, denetleme ve disiplin kurullarından sadece birinde görev alabilirler" hükmü demokratik değildir. Birçok sivil toplum örgütünde veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları mevzuatında da bu yönde yasaklayıcı bir hüküm bulunmamaktadır. (TOBB, TÜRK-İŞ, DİSK gibi)

4. Tasarı Geçici Madde 9

Tasarı 5 inci maddesiyle 3568 sayılı Kanununun 9 uncu maddesini değiştirerek, kanunları uyarınca vergi inceleme yetkisini almış ve mesleki yeterlilik sınavını vermiş olanların yeminli mali müşavir (YMM) olabilmek için bundan sonra yeminli mali müşavirlik sınavlarına girmelerini şart koşan bir düzenleme yapmaktadır.

Tasarının Geçici 9 uncu maddesi ile yapılan bir başka düzenleme ile de vergi inceleme yetkisine sahip ve mesleki yeterlilik sınavını vermiş olanlardan kamu görevinde 10 yıllık süreyi tamamlamamış olanlar için de YMM sınavını kazanmak şartı getirilmektedir.

Düzenlemenin Anayasanın 2 nci maddesine aykırı olduğu kanaatindeyiz. Anayasanın 2 nci maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir, Hukuk Devletinin önkoşullarından biri “hukuk güvenliği”dir. Hukuk güvenliği ilkesi hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar. (Anayasa Mahkemesinin 7.2.2008 tarihli ve E. 2005/38, K. 2008/53 sayılı Kararı)

Tasarının yasalaştığını varsayarak örnekleyecek olursak, yasa çıkmamış olsaydı vergi inceleme yetkisine sahip ve mesleki yeterlilik sınavını vermiş olanlar 10 yıllık kamu hizmeti süresini doldurdıklarında YMM unvanını hak edeceklerdi. Kamu hizmetinde 10 yıllık süreyi doldurmamış olanların böyle bir beklentisi varken yasa bu beklentileri bir kenara atmaktadır. Düzenleme bu nedenle “hukuk güvenliği” ilkesine aykırıdır.

M. Akif Hamzaçebi

Trabzon

Bülent Baratalı

İzmir

Gürol Ergin

Muğla

Mustafa Özyürek

İstanbul

Esfender Korkmaz

İstanbul

Ferit Mevlüt Aslanođlu

Malatya

Faik Öztrak

Tekirdađ